

Teknik- och klimatnämnden

Handläggare: Ilona Gisleskog
Titel: Controller
E-post: Ilona.gisleskog@norrталje.se

Till teknik- och klimatnämnden

VA-taxa 2020

Förslag till beslut

1. Teknik- och klimatnämnden överlämnar förslaget till VA-taxa till kommunstyrelsen för inkluderande i kommunens mål- och budgetprocess.

Teknik- och klimatnämnden föreslår kommunfullmäktige att inom ramen för mål- och budgetprocessen besluta:

2. Den nya VA-taxan börjar gälla från och med den 1 januari 2020.
3. Den nuvarande VA-taxan upphör att gälla när den nya träder i kraft.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

För att täcka VA-verksamhetens ökade kostnader behöver avgifterna i VA-taxan höjas från och med 1 januari 2020. Anläggningsavgifterna höjs med 3,5% och bruksavgifterna med i genomsnitt 6%, fördelat på 12% på fasta avgifter och 0,7% på rörliga avgiftsparametrar. VA-taxan kompletteras med en ny särskild avgift för nyttjande av vattenkiosk.

Bakgrund

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) anger bestämmelser för att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

VA-verksamheten i Norrtälje är, liksom i de flesta kommuner, finansierad genom VA-avgifter. Avgifterna får bestämmas som anläggningsavgifter (engångsavgift) och bruksavgifter (periodisk avgift).

En anläggningsavgift är enligt 2 § LAV: *en engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän VA-anläggning. En bruksavgift är: en periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän VA-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift.*

I LAV anges principer för avgifter för allmänna vattentjänster. Bland annat ska avgifterna fördelas på de avgiftsskyldiga utifrån vad som är skäligt och rättvist. Avgifterna får vidare inte överskrida det som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för att ordna och driva VA-anläggningen.

Det finns inget lagenligt krav på att ta ut anläggningsavgifter för kommuner eller att avgiften ska täcka kostnaden för nya anslutningar. Anslutningar får även finansieras genom bruksavgifter. Taxan kan därför se helt olika ut i olika kommuner. Stora ökningar i anläggningsavgifter påverkar resultatet i mycket liten utsträckning i förhållande till höjda bruksavgifter. Dock finns en rättvis och skälighetsaspekt i att tidigare anslutna som redan har "köpt in sig i anläggningen" inte ska behöva drabbas av högre bruksavgifter på grund av nytillkomna abonnenter.

Den nuvarande VA-taxan gäller från och med 1 januari 2019.

Koppling till gällande styrdokument

VA-taxan återspeglar VA-plan för Norrtälje kommun 2018 – de utbyggnadsplaner som beskrivs samt de reinvesteringsbehov som finns i den befintliga VA-anläggningen. VA-taxan är ett underlag till Mål och budget 2020-2022.

Lagkrav

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) reglerar förhållandet mellan brukare av och huvudman för allmän VA-anläggning. Enligt LAV får huvudmannen ta ut avgift från brukarna för att täcka nödvändiga kostnader för ordnandet och driften av den allmänna VA-anläggningen. Enligt 34 § LAV ska avgifternas belopp och hur de beräknas framgå av en taxa. De närmare principerna för avgifternas bestämmande anges i §§ 30-33 LAV.

Samberedning

Ärendet är samberett med ekonomiavdelningen.

Beskrivning av ärendet

Detta ärende avser beslut om höjda VA-avgifter, att gälla från och med 1 januari 2020.

VA-verksamheten gick med underskott år 2018 och även år 2019 planeras ett underskott som finansieras av tidigare års överskott. Tidigare års överskott får inte sparas i mer än tre år och efter 2019 kommer tidigare års överskott vara helt eller nästan helt förbrukade.

Brukningsavgifterna

År 2021 planeras utbyggnad av Kapellskärs avloppsreningsverk vara klar. VA-verksamhetens kostnader kommer att öka med ökade driftkostnader, avskrivning och ränta. För att ha en jämn höjning av brukningsavgifterna över åren 2020-2022 föreslås en höjning med i snitt 6 % årligen. Åren 2020 och 2021 kommer VA-verksamheten gå med överskott som kommer användas för att täcka underskott år 2022.

Höjning av brukningsavgifterna år 2020 föreslås i snitt 6% fördelat på 12% på fasta avgifter och 0,7% på rörliga avgiftsparametrar. År 2019 är fördelningen mellan de fasta avgifterna med 57% och de rörliga avgifterna med 43%. VA-kollektivets löpande kostnader är till övervägande del fasta. För att bättre spegla kostnadsförhållandet föreslås en förändrad fördelning mellan brukningsavgiftens fasta och rörliga del. Efter höjningen år 2020 blir taxans fördelning 60% fasta och 40% rörliga avgifter.

En ny särskild avgift för nyttjande av vattenkiosk föreslås. Avgiften består av en årlig kostnad på 500 kr exklusive moms, en m³-avgift för vatten med 11,20 kr exklusive moms samt en avgift för förlorat nyckel på 1200 kr exklusive moms.

Anläggningsavgifterna

Det gjordes en stor översyn av anläggningsavgifterna inför 2019. Den största förändringen bestod i att anläggningsavgift enligt förslaget tas ut även för vattentjänsten omhändertagande av vatten från allmän platsmark. (Dagvatten gata, Dg). Höjningen berodde dels på ökade kostnader i och med planerad VA-utbyggnad, dels på att målsättningen var att täckningsgraden för anläggningsavgifterna ska vara 100 procent. År 2020 och framåt föreslås höjningarna av anläggningsavgifterna följa faktorprisindex och höjs år 2020 med 3,5%.

Enligt rättspraxis ska taxehöjningar vara måttliga från ett år till ett annat. Hur stora höjningar som kan vara acceptabla är dock inte fastställt. I kommunens VA-policy anges att taxehöjningar för kommunalt VA ska vara skäligen, kontinuerliga och förutsägbara och att en översyn av taxenivån ska ske varje år. Nivån på ovan föreslagna höjningar bedöms som förenliga med dessa krav.

Konsekvensanalys/riskanalys

Taxehöjningen är nödvändig för att finansiera de ökade kostnaderna i VA-verksamheten i samband med att drift och kapitalkostnaderna ökar när investeringsprojekt blir klara och tas i drift. Norrtälje kommun har idag en hög VA-taxa i jämförelse med andra kommuner (tabellen nedan visar att Norrtälje kommun tillhör de fem kommuner som hade högst brukningstaxa år 2018).

VA-taxor 2018 för typhus A*

Län	Namn	Folkmängd	Månadskostnad kr/månad	Literkostnad öre/liter
Kalmar län	Högsby	6 087	984	7,87
Västra Götalands län	Tjörn	15 790	981	7,84
Västmanlands län	Norberg	5 796	971	7,76
Stockholms län	Norrtälje	60 808	953	7,63
Gävleborgs län	Ockelbo	5 896	946	7,57

* En normalvilla "Typhus A" omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande 5 rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletterum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Avgifterna redovisas inklusive moms.

Källa: Svensk Vatten

De kommande investeringarna i kapacitetshöjningarna och reinvesteringarna på reningsverken bidrar inte med nya intäkter i form av anläggningsavgifter och därför behöver investeringarna finansieras helt med ökade intäkter från brukningsavgifterna. Kapacitetshöjningarna på sikt kommer att bidra till nya brukningsintäkter från nya kunder och på detta sätt finansiera verksamheten men anslutning av alla nya kunder sker succesivt under flera års tid och inte samtidigt som ny kapacitet är tillgänglig i reningsverken.

Om denna taxa inte tas behöver VA-verksamheten finansieras med skattemedel. Enligt vattentjänstlagen får hela VA-verksamheten avgiftsfinansieras, men det finns inget som hindrar att kommunerna skattefinansierar sin VA-verksamhet. När VA-verksamheten bygger ut för att öka kapacitet för morgondagens nya kunder får det till följd att dagens kunder som finansierar den nya kapaciteten med höjda brukningsavgifter om ingen skattefinansiering tilldelas.

Barnkonsekvensanalys

Inte tillämplig.

Ekonomisk analys

Den föreslagna höjningen av VA-taxan bedöms vara nödvändig för att nå en budget i balans de kommande tre åren. Efter taxehöjningen blir de totala intäkterna från brukningsavgifterna ca 160 mnkr. Utan taxehöjningen bedöms de ligga på ca 151 mnkr. År 2019 prognostiserar VA-verksamheten att gå med underskott med 4,4 mnkr. Underskottet täcks av tidigare års överskott. Efter bokslut 2018 fanns

det 5,8 mnkr i tidigare års överskott. Efter 2019 års resultat kommer tidigare års överskott vara förbrukade och VA-verksamheten behöver höja taxan för att gå med överskott igen. Överskott och underskott i VA-verksamheten ska jämnas ut inom tre års period.

Jämställdhetsanalys

Inte tillämplig.

Äldre- och tillgänglighetsanalys

Inte tillämplig.

Tidplaner

VA-taxa behandlas i kommunfullmäktige i samband med Mål och Budget 11 november 2019 och föreslås gälla från och med 1 januari 2020.

Mats Pernhem
Teknisk direktör
Tekniska kontoret

Anders Gelande
Avdelningschef
VA-avdelningen

Bilagor

1. Förslag till VA-taxa 2020

Beslut skickas till

Ekonomiavdelningen
VA-avdelningen
Handläggare